

Szerkesztőiroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Égész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::

Megjelenik vasár- és
ünneppapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 141. szám.

Szerda, június 24.

A népfürdőkről.

Nagybecskerek, jun. 24.

Mult évben több cikkben a népfürdők fontosságát fejtegettem és pedig egészségkultúra szempontból, miért is nem mulasztathat el újból a nyár kezdetével azok eminens voltát ismét különösen Nagybecskerek városra vonatkozólag felhozni.

Tudjuk, hogy a tudományos vizsgálatok adta tapasztalatok leszűrt igazsága szerint az emberi boldogság egyik fő lényege nemcsak a vagyonosság hanem az egészség; ezek pedig képezik a nemzeti erőt, vagyis jobban mondva az erős nemzetet.

Tehát ez okból is komoly és tőlünk kitéphető módon minden feltételeket meg kell adnunk oly intézmények létesítésére, azaz megvalósítására és oly szokások behozatalára, melyek hazánkat naggyá, erőssé és boldoggá tegyék.

Mindezeket azonban úgy érhetjük el, ha a népet, illetőleg a jövő nemzedéket torna, sport, testedzésre, a test tisztántartására, azaz fűrésztésére és fürdésre neveljük.

Már a görögök és rómaiak művelték a tisztaságra való törekvést, egészségápolást és testedzést és pedig tették ezt leginkább közegészségügyi szempontból, úgy, hogy maga a klasszikus Róma fürdőkultúrája oly magas fokon állott, hogy ma a legelőhaladottabb államok sem képesek ilyen felmutatni.

Ök ugyanis annakidején a test nevelésére fordítottak sok gondot, részint különféle testgyakorlatokkal, de különösen, mint említém, előszeretettel hódoltak a fürdésnek. Ezen kiváló működési ténykedésük folytán akkoriban kultúrszerpevittek és elsőrangú erős nemzeté fejlődtek.

A mai kulturállamok az utóbbi évtizedekben ezeket az üdvös tényezőket szintén felismerték és a testgyakorlatokra, a sportokra mindinkább több figyelmet kezdtek fordítani, de egyúttal a népfürdők üdvösségét és fontosságát belátva, jelenleg már ezeket mondhatni egészségkultúra szempontból kezdik művelni, úgy, hogy ma nemcsak a világvárosokban találjuk a népfürdők különféle rendszerét, hanem Német-, Francia-, Dán-, de leginkább Svédországban majdnem minden kisebb városban és nagyobb községben találunk népfürdőket. Tehát általános elismert tény az, hogy a népfürdők létesítésének kérdése nemcsak közegészségügyi szempontból, hanem társadalompolitikai szempontból égető és nagyfontosságú kérdése minden kulturállamnak.

Tudjuk, hogy hazánkban a nép zöme még az egyszerű tisztító fürdőt sem használhatja, mivel sem az állam, sem a törvényhatóságok, városok vagy községhatóságai nem gondoskodnak arról, hogy a nép esekély díjért rendszeres tisztító, azaz egészségét ápoló fürdőt vehessen.

Elég szomorú azt tudni, hogy hazánkban legtöbb ember kétszer lesz fűrésztve: egyszer mikor születik és akkor a bába fűrésztli, másodsor midőn meghal, mielőtt ravatalozzák, akkor pedig mosdatják.

Ezen szomorú tényezőket felismerve, Magyarország is kezd már a nyugati művelt államok után indulni és 1906-ban az ország társadalmának néhány kiváló nemeslelkű vezérférfia Budapesten létesítette az országos magyar népfürdőegyesületet; tette pedig ezt azért, mivel külföldön járva, a fürdésnek közegészségügyi, valamint népnevelésügyi fontosságát különösen észlelték.

Mindenki előtt ismeretes az, hogy a szenny, piszok a fertőző betegségek melegágya és az ellen a legerősebb fegyver a tisztaság. Ezen egyesületnek célja pedig a népet a tisztaságra úgy a lakásban, a táplálékban, ruházatban, de főként az emberi test tisztántartására, ápolására tanítani, nevelni.

Tudjuk, a szegényebb néposztály testbeli tisztaságának ápolása nemcsak higiénikus, hanem kulturális szempontból óriási fontossággal bír, mivel tisztaság nélkül nincs egészség és egészség nélkül nincs kultúra.

A társadalom vagyontalan rétege, a munkások, kik nehéz testi munkával keresik kenyerüket, munkaközben leginkább szennyeződnek, azoknak van tehát legnagyobb szükségük alapos és gyakori tisztálkodásra, azaz fűrésztésre, fürdésre; azonban a fürdő drágasága és rossz anyagi helyzetük nem engedi azt meg és így ezen ellentétekből származik a sok és súlyos közegészségügyi baj.

Bebizonyított tény az, hogy a munkásosztály körében fordulnak elő aránylag és leggyakrabban és leggyorsabban terjednek el úgy a járványos heveny fertőző betegségek, pl. vérhas, küteges hagymáz, kolera stb., mint a pusztító idült lefolyású fertőző betegségek, pl. a vérhaj és tuberkulózis. Megdönthetetlen érvekkel bebizonyítható, hogy a szegénységben rejlik a főok a fertőző betegségekre, melyekhez még hozzájárul a lakástulzsufoltság, rosszabb táplálkozás, tudatlanság és nehéz munka folytán a szervezet ellenállóképességének esökkenése, de legsúlyosabban latba eső okok egyike a tisztatlanság. Szóval az említettekkel kétséget kizáró módon következik, hogy a szenny elleni küzdelem nem egyéb, mint a járványok és népbetegségek elleni küzdelem és ezen okoknál fogva a népfürdők létesítése nemcsak szép és nemes feladat, hanem elsőrendű kötelessége az egész társadalomnak.

Mint fent említém, az országos magyar népfürdőegyesület célját úgy véli megoldani, hogy egyelőre iskolai, gyári, nyilvános nép- és ugynevezett szabadfürdők felállítását propagálja.

En ezen cikkeimmel ugyan nem akarok Nagybecskereken népfürdőegyesületet alkotni, — távol legyen tőlem, — hanem a hatóságot és polgárságot fel akarom hívni a következők mielőbbi keresztülvitelére.

Elsősorban minden iskolában állítassék fel egy mosdóterem, ahol a gyermekek hancurozás után vagy az uzsonna elfogyasztása után megmoshassák kezeiket, mivel úgy az osztályban, mint az udvaron folyton szennyezik, fertőzik a kezüket s így közvetlenül a gyakori kézmosás máris valóságos óvszer a fertőző betegségek ellen.

Továbbá minden ujonnan építendő iskolához — nemcsak Nagybecskereken, hanem minden községben — építtessék egy iskolafürdő. Hasonn tehát oda a törvényhatóság, hogy minden ujonnan épülő iskolához az épület mellé, vagy annak alsó traktusaiban egy iskolafürdő találhasson elhelyezést, ahol a tanulósg minden héten, vagy két héten egyszer egy egyszerű meleg zuhany-, azaz tisztítófürdőt vehessen.

A tapasztalat ugyanis azt mutatta, hogy ahol iskolafürdők már régebb idő óta fennállanak, mint pl. Dánia, Svéd- és Németország, ott a gyermekek nem szenvednek annyi fertőző betegségeket, azonkívül a fürdés a testet edzi és utána a gyermekek fogékonyabbá lesznek a tanulásra. De tények is kimutatták, hogy ahol iskolafürdők léteznek és használatnak, ott a mulasztási órák száma 70%-kal esökken. Ezenkívül a gyermekek némileg a szülőket is kényszerítik a tisztaság betartására, t. i. a fürdés alkalmával kitűnik, hogy szennyes a ruhája, szegyei magát és így máris a szülőket ösztönzi nagyobb tisztaságra. Továbbá aki gyermekkorában megszokja a rendszeres fürdést, az csak igen nehezen és a körülmények leg-súlyosabb kényszere alatt hagyja el azt. Tehát bele kell nevelnünk a fürdés szükségességét, mivel, mint már sokszor említém, a test tisztasága az előfeltétele az ember általános tisztaságvágyának, tisztaságérzékének és evvel egyúttal öre is az egészségnek.

Tavaly már említém, hogy a katonaság és az internátusi tanulók a helybeli gőzfürdőben tömegesen és olesón vesznek fürdőt. Talán a hatóság vagy iskolagondnokság oda tudna hatni, hogy az iskolásgyermekek a jövő év kezdetével osztályonként a tanítók felügyelete alatt legalább havonta egyszer vehessenek ingyenes tisztítófürdőt, különösen pedig a kereskedő- és iparostanonok okvetlenül részesülhessenek azokban.

Most pedig itt lévén a nyár, a szülői vagyis kereskedők, iparosok, munkások hassanak oda, hogy gyermekeik, alkalmazottaik szabad Bégafürdőt vehessenek minél többször, kellő felügyelet mellett és tanújják meg egyszersmind az uszást is, amely egyike a legegészségesebb testgyakorlatoknak. De a jótékony egyesületek is sokban hozzájárulhatnak a fürdés és uszás megkedveltetéséhez, úgy, hogy fürdőjegyeket ingyen osszanak ki a nép és gyermekek között.

Dr. Kuszing János.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

HIREK.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Június 24.

Barométer súlyed 757.4. Délután 1.38 óraker: Hőmérő: 26.2 C°. Hőmérséklet: maximum 23-án 28.0 C°, min. ma reggel 12.0 C°. Csapadék — Felhőzet — Szélirány és erősség W2. Jólát a következő 24 órára: Meleg, elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fűrtősfelhő. Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos főispán ma délelőtt kurjácskai birtokára utazott.

— **Kinevezés.** Torontálvármegye főispánja dr. Báár Jenő m. aljegyző tb. főszolgabíró tb. megyei főjegyzővé nevezte ki.

— **Custoza-ünnep.** A 29-ik közös gyalogezred ma ünnepelte meg a szokásos diszszel és kegyelettel az 1866 június 24-iki didalmas custozzai csata évfordulóját, mely alkalommal a legénység hitfelekezetek szerint délelőtt a templomokba vonult istentiszteletre. A róm. kath. templomban az istentisztelet délelőtt 9 óraker volt, amelyen az egész zászlóalj tisztikara résztvett. A misét itt Magyar Pál pápai kamarás apátplébános mondotta. Mise után a legénység visszatért a laktanyába, ahol délben javított ebédet s egész napi kimenőt kapott. Délben a tisztikar rendezett ünnepi lakomát, amelyen a honvédség tisztikara is képviselve volt. A lakomán számos lelkes pohárköszöntőben emlékeztek meg a diadalmas csatáról.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Galó Mihály panaszosvái kir. járásbírósi helyzót az érsekújvári kir. járásbírósihoz áthelyezte;

továbbá Dadiš Lyubomir antalfalvai kir. járásbírósi betétszerkesztő bírót a nagykárolyfalvai, Langhammer Sándor kapuvári kir. járásbírósi önálló működési körrel felruházott betétszerkesztő irnokot a módosi és Boda Béla antalfalvai járásbírósi önálló működési körrel felruházott betétszerkesztő irnokot a fehértemplomi kir. törvényszékhez mint telekönnyvi hatóságához hivatalból kirendelte.

— **Az évzáró Te Deum a főgimnáziumban.** A nagybecskereki főgimnáziumban az idén az évzáró Te Deum június hó 24-ikén, vasárnap d. e. fél 9 óraker lesz.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Jelecszin Milivoj nagybecskereki illetőségű ugyanitteni lakos saját, valamint Emilia, György és Jolán nevű kiskoru gyermekei családi nevét Csizmás-ra, — Klein Soma törökbecsei illetőségű budapesti lakos pedig családi nevét Kornis-ra átváltoztathassa.

— **Halálozás.** Az elhunyt Konkoly Sándor haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak úgy a maguk, mint a számos rokonság nevében mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják szeretett édesatyjuk, illetve após, nagyatyja, testvér, sógor stb., Konkoly Sándor folyó évi június hó 23-án éjjeli fél 3 óraker életének 81. évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó évi június hó 24-én délután 5 óraker fog a gyászházban (Melencei-utca 291. sz.) az ág. ev. vallás szertartása szerint beszenteltetni és azután az itteni róm. kath. sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Nagybecskerek, 1914. évi

június hó 23-ikán. Aldás és béke poraira! Konkoly Samu fia. Konkoly Samuné szül. Wrana Laura meny. Konkoly Elvira, Konkoly Béla, Konkoly Tibor, Konkoly Ilonka unokái. Konkoly Samu, Konkoly Lajos testvérek. Özv. báró Wildenheim Maldiny Mórné szül. Konkoly Berta nővére.

— **Tűzoltószövetségi gyűlés Magyar-kanizsán.** A bácsbodrogmegyei tűzoltószövetség f. hó 28-án tartja Magyar-kanizsán rendes évi közgyűlést nagy tűzoltó-ünnep keretében. Az ünnepségen a torontálmegyei tűzoltószövetség is képviselteti magát Strosz Béla városi főjegyző, szövetségi titkárral.

— **A Délmagyarországi Tanítóegyesület nagygyűlése.** A DTE. nagygyűlésehez meg a következők jánlottak fel lakasukat: Kuss Berta ivén Pinkert József, Fiechel Matild, Vamos Ignácné, Karacsanyi Lászlóné; Hermann Hugó ivén Szenes Adolf, Csath Nándorné, Schuber Jakab, Bronts Ernő, Babuik János; Fejess Ilonka ivén: Szalaváry Ede; Machalek János ivén: Deutsch József, Selagian Demeter, Welner József; Napholtz Sándor ivén: Reimholz Árpád; Büchler ivén: Schönherr Antal; Lang ivén: Meczner Lipót, Habrich Ferenc, Kerznár Lajos, Schwarcz Pál; Meczner Róza ivén: Meczner János, Büchler Hugó, Szabó Bertalan; Tarkó János ivén: özv. Engelné, Léderer Armin, Petz Antal; Fischer Mór ivén: Braun Armin, özv. Napholtz; Funk Arthur ivén: Gyurkics György, Neumann Gyula, Jovanovics Bozsa, Molnár Mór, Schneider József; Bakalovich Dóra ivén: Brazzorotto Aladár; Vukov ivén: Veliszavlyev Katarina, özv. Pillisné, Popadity Péter; továbbá özv. Zalán Karolyné, Czimmer Antal, Bröder Ignácné és Kuyaskó Lajos. Hajdu Szylveszter ivén: Homa Kálmán, ifj. Frei Gusztáv, Laux Máttyás, Drexler Róza, Csathó Lajos, Krizsanov M.; Szabó Bertalan ivén: Pavlovics Iván.

— **Betegség elől a halálba.** Schwenk Jakab huszonhét éves lieblingi földműves tegnap délután Lieblingen felakasztotta magát. Hozzátartozói már csak holttestére akadtak rá. A szerencsétlen fiatal legény állítólag gyógyíthatatlan betegsége miatt vált meg életétől.

— **Az eskörös fiu tragédiája.** Karánsebesről jelentik: Laurer Miklós karánsebesi szobafestő tegnapelőtt tizennyolc éves Vilmos nevű eskörös fiával egy a városon keresztül folyó malom-csatorna mellett dolgoztatott. Laurer Vilmos este felé eltávozott a munkahelyről, estére azonban nem került haza, mire a családja aggódni kezdett és keresésére indult. Csak másnap reggel találtak reá a malomárok vizében. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen fiu a munka után a kezét akarta az árokban megmosni, mikor eskörös roham vette elő és a fiu egyszünyt vesztve a vízbe zuhant és ott megfullt.

— **Az untaulich.** Pénteken sorozták a náköfalvai legényeket s a szép, erős, egészséges sváb legényeknek egész raja vált be a király zászlaja alá. A friss regruták, akiknek még halvány fogalmi sincsenek a gyöngyvetel keserveiből, virágot vettek a kalapjuk mellé és vigan nőtáztattak az utcán. Kiváltképpen nagy kedve volt közöttük egy szőke tömzsi legénynek, akinek egész bokréta diszelgett a kalapja mellett. Délajt felekedtek a fiukat s akkor észrevették, hogy a leg jobban nőtázó szőke legény nincsen közöttük. Nem is lehetett, mert voltaképpen untaulich volt ökelme. Az eskü letétele után azonban ismét közjük keveredett s az ő nőtája volt a leghangosabb. A regruták, akik tisztában voltak vele, hogy a tömzsi legény csak bitorolja a regrutaságot, felszólították, hogy vegye le kalapjáról a bokréta s meujen közülük. Mint-hogy azonban a legényke nem tágitott, hamarosan hajbakapás lett a vége. A verkedőket a csendőrségnek kellett szétválasztani s az imént még hetyke szőke legény virág nélkül, bevért orral és fájó oldalbordával kullogott el a színtérről.

— **Szerenese a szerencsétlenségben.** Megkezdődött a nyár nehéz mezei munkája s a termési eredményekkel együtt kell olvasóinknak beszámolnunk azokról a szerencsétlenségekről és balesetekről is, amelyek az élet betakarításának munkáját kísérik. Hol egy kasza szalad meg, hol a cséplőgépet kap el egy erős kart, hol a megvadult jószág tesz kárt a gazda

testi épségében. Ilyenkor tünik ki annak az amerikai ötletnek a kiválósága, amelyet a leg-elterjedtebb magyar ellenzéki lap, a „Budapest” valósított meg, mikor minden egyes előfizetőjét 1000 koronára biztosította balesetből folyó halál, vagy teljes munkaképtelenség esetére. De aránylagosan akkor is fizet kártérítést, ha a baleset nem végződött halállal s a munkaképtelenség csak részleges. Ezekre menő összegeket kaptak a lap balesetet szenvedett előfizetői, holott a biztosítást, amely egyik legnagyobb intézetünkkel kötött szerződésen alapul, nem kell külön is fizetniök. Aki a kitünő újság előfizetési díját, amely egész évre 28, felévre 14, negyevévre 7 korona, egy hónapra pedig 2 korona 40 fillér, a kiadóhivatalnak: Budapest, IV., Sarkanyus-utca 3. sz. alá beküldi, a pénz beérkezése napjának reggeli 6 órájától kezdve részesül a biztosítás kedvezményében. Minden ember, aki önmagát és családját szereti, kérjen mutatványszámot és siessen az előfizetéssel, mert minden nap végzetes mulasztást jelenthet.

TÁVIRATOK.

A közigazgatás reformja.

A javaslatok a bizottságban. — A kinevezésről szóló javaslatot letárgyalták.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Két nap óta folyik a képviselőház közigazgatási és pénzügyi bizottságában a magas színvonalú és beható eszmecsere a közigazgatási reformjavaslatokról. Tegnap, a második napon, a vita annyira haladt, hogy a tisztviselők kinevezéséről szóló négyszakaszos javaslatot letárgyalták s ma este a második javaslat tárgyalására kerül a sor. A tegnapi ülésen fölszóalt Sándor János belügyminiszter és behatóan megvilágította a javaslat intencióit.

A tegnapi bizottsági ülésen általánosságban elfogadták a közig. tisztviselők kinevezéséről szóló javaslatot.

A részletes tárgyalás során Berzeviczy Albert, Scitovszky Béla, Simonsics Elemér és Pap Géza báró szólaltak föl.

A címnél elfogadták Berzeviczy Albert módosítását, amely szerint a törvény címe: „A közigazgatási tisztviselők és egyéb alkalmazottak kinevezéséről szóló törvény” lesz.

A tárgyalás során fölszóalt Sándor János belügyminiszter is s hosszabb beszédben megvilágította a törvényjavaslat céljait és tartalmát. Bebizonyította, hogy a javaslat fejleszti és kiterjeszti az önkormányzatot s rá kell bízni az autonómiára, hogy éljen is a törvényben biztosított jogaival. Ami a tisztviselőknek egy évre rendelkezési állományba való helyezését illeti, kimutatta a miniszter, hogy más ilyen fontos és hasonló átszervezéseknél ez szintén megtörtént. Kifejtette továbbá, hogy a nemzetiségi vidékeken a legkiválóbb tisztviselők alkalmazása szükséges. A más ajku lakosság a saját járási hatósága előtt panaszait saját anyanyelvén adhatja elő.

Ezután a javaslatot részleteiben is elfogadták. Ma este a második javaslatot tárgyalja a bizottság.

Az albániai válság.

Hírek Durazzo elfoglalásáról és a fejedelem meneküléséről. — A fejedelem nyilatkozata. — A fölkelők előnyomulása és veresége.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A táviró ma ismét bővebben ontja a szenzációs híreket a szerencsétlen Albánia véraztatta területéről. Ismét folyik a véres testvérharc, amely a

jelentések szerint egyrészt a fölkelőkre nézve kedvezően, másrészt hátrányosan folyik. Egy párisi jelentés szerint a fölkelők állítólag bevették volna Durazzót és a fejedelem elmenekült, de ezt a hírt még nem erősítették meg. Ha a jelentéseket azonban összegezzük, azt látjuk, hogy a fölkelők mindinkább urai lesznek a helyzetnek.

A mai jelentések különben a következők:

Hir Durazzó elfoglalásáról és a fejedelem meneküléséről.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sügönyzik: Az „Agence Havas” durazzói távirata szerint a fölkelők megszállták Durazzót és a fejedelem elmenekült. Ezt a jelentést azonban eddig még nem erősítették meg.

A fejedelem nyilatkozata.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sügönyzik: Az „Agence Havas” jelentése szerint Vimos fejedelem így nyilatkozott helyzetéről:

— Aranykorona helyett töviskorona jutott nekem. Nem hittem volna, hogy az a három hónap, amit Durazzóban töltöttem, csupán izgalmat és kint fog szerezni.

A fölkelők előnyomulása és veresége.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Durazzóból sügönyzik: Valonai jelentés szerint a fölkelők bevették Elbassan városát.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Durazzóból sügönyzik, a fölkelők Valona felé vonulnak. A város veszedelemben van.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Durazzóból sügönyzik: Prek Bib Boda bég seregével Lusinjánál szétverte a fölkelőket s falvaikat fölgyújtotta.

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház Simonsics Elemér alelnök elnöklésével ma délelőtt rövid formális ülést tartott, amelyen különböző bizottsági jelentéseket terjesztettek elő. A Ház egyuttal megbizta az elnökséget, hogy a képviselőházat a szükséges időben ülése hívja össze. A szeszadójavaslatról szóló jelentést ma még nem terjesztették elő.

KIRALYSZOBOR DEBRECZENBEN.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Debreczenben állomásozó 39-ik gyalogezred tisztikara, a király fölépülésének öröme, megcsináltatta a király bronz mellszobrát. A szobrot ma délelőtt leplezték le ünnepiesen a polgári és katonai hatóságok, valamint nagyszámu közönség jelenlétében.

A FISCHAMENDI KATASZTRÓFA ÁLDOZATAINAK TEMETÉSE.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sügönyzik, ott ma délelőtt temették el nagy gyászompával, óriási közönség részvételével a fischamendi katasztrófa áldozatait. A temetésen a király képviselőben Paar gróf főhadsegéd jelent meg.

A SZERB EGYHÁZI AUTONÓMIA ÜGYE.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint illetékes forrásból jelentik, a miniszterelnök e héten folytatni fogja a tanácskozásokat a felfüg-

gesztett görög keleti szerb egyházi autonómia ügyében. A tanácskozáson részt vesznek Nikolics adminisztrátor, Létics, Zubkovics és Zmejanovics püspökök.

A SZERB SZKUPSTINÁT FÖLSZLATTÁK.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sügönyzik, ma királyi ukázzal a szerb szkupstinát fölszlatták.

A SZENTÁGOTAI MANDÁTUM.

Budapest, jun. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Schuller Rezső szász képviselő lemondása folytán megüresedett szentágotai mandátumra a szász néppárt ma dr. Lies Ottót jelölte.

SZOCIALISTAVEZÉR AMERIKÁBAN

Budapest, június 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyarországi szociáldemokrata párt kiküldötte dr. Kunfi Zsigmond pártvezetőségi tagot, hogy Károlyi Mihály grófot és a vele menő függetlenségi képviselőket amerikai utjukra kísérelje el.

A GEROVSZKI-TESTVÉREK SZENTPÉTERVÁROTT.

Budapest, június 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cernovitzból sügönyzik, a megszökött Gerovszki testvérek Bobrinszky gróf meghívására Szentpétervárra utaztak, hogy itt Sassanov grófnak elmondják, hogy miképpen bánnak a ruszofilekkel Ausztriában. Az ő jelentésük képezni alapját a Sassanov és Berchtold gróf közötti tárgyalásoknak.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 780.50, Osztrák Hitel 601.50, Koronajáradék 79.75, Osztrák-Magyar Államvasút 687.50, Jelzáloghitelbank 400.—, Leszámitoló Bank 491.—, Hazai Bank 272.—, Magyar Bank 487.—, Kereskedelmi Bank 3560, Rimamurányi 616.—, Salgótarjáni 679.—, Általános Köszénbánya 1000.—, Közuti Vasút 584.50, Vilamos Vasút 310.—, Adria —.—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	12.71
Buza (1915 áprilisra)	12.84
Rozs (októberre)	9.28
Zab (októberre)	7.63
Tengeri (júliusra)	7.44
Tengeri (augusztusra)	7.60
Tengeri (1915 májusra)	7.31

Szerkesztői üzenetek.

B. S. (Gazdanagygyűlés.) Későn kaptuk. Idejét multa.

H. L. (Nagybeeskerek.) Nem közölhető.

P. N. (Perlasz.) Nem közölhető.

N. B. V. (Nagybeeskerek.) Névtelen közleményeket nem veszünk figyelembe. Egyébként is teljesen közölhetlen.

A freudizmusról. — A magyar narkózis. Mostanában sajnálatunkra nincs helyünk e cikkek közlésére, később pedig már egészen elvesztik aktualitásukat.

Makulaturapapír

olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

635-x 10

Nyiltér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Eladók kerestetnek.

A nyári évad alatt néhány eladót kívánunk kiképezni Budapest számára. Kezdő fixizetés 200 korona, jutalék és költségátalánnyal. A jövedelem megfelelő működés mellett automatikusan növekszik. Rátermet munkakerők rövid időn belül önálló munkakörrel bíznak meg. Teljesen intelligens, kifogástalan jellemű és megjelenésű urakra relettünk csak.

Bővebbet:

YOST-írógép részvénytársaságnál, New-York palota.

(4 44)

KÁLDOR M., igazgató.

Hirdetések.

Aracs község előljárásgától.
2064—914. szám. 769—3.2

Pályázati hirdetmény.

Aracs községben üresedésben levő adóvégrehajtói állásra pályázatot hirdetünk. Fizetése havi 80 korona, de szorgalmához képest esetleg fizetése havi 100 koronára fog felemeltetni.

Pályázni szándékozók adóügyi ben jártaságukat és eddigi működésüket igazoló s az előljáráshoz intézendő kérvényeket f. évi július 1-éig nyújtsák be.

Az állás folyó évi július 1-én elfoglalható. Aracs, 1914. évi június hó 20-án.

Aracs község előljárásgája.

A nagybeeskerekéi járás főszolgabírájától.
4107—914. szám. 756—3.1

Pályázati hirdetmény.

Rezsőháza községben megüresedett második szülész női állásra, melynek évi fizetése 240 korona és a megyei szabályrendeletileg megállapított díjak, pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket f. é. július 15-ig adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választás határidejét később tűzöm ki. Nagybeeskerek, 1914. évi június hó 20-án.

Lowieser, főszolgabíró.

„TOMATIN“

a legjobb növénytetűirtó szer!
Tíz év óta használatban.

A növényt nem támadja meg.
Rögtön és gyökeresen pusztít.

Egy nagy üveg (1 liter) ára 3.60 K,
egy kis üveg (1/2 liter) ára 2.— K,
egy próbáüveg (1/4 liter) ára 1.20 K.

Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével a készítőnél

Georg Drescher Leipzig,
Frankfurterstrasse 2 I.

Viszontelárusítók kerestetnek. — Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Nagyobb megrendelésnél árengedmény.

435-x.42

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Torontálvármegye alispánjától.
20366—914. szám. 744—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán üresedésbe jött **3 irodatiszti és egy központi irodasegéd-tiszti állás.**

Ezen állásokra, valamint az ezek betöltése folytán üresedésbe jövő **központi és járási irodasegéd-tiszti állásokra** is pályázatot hirdetek. Pályázni szándékozókat felhívom, hogy képetésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket **f. évi július hó 25-éig** a vármegye főispánjához címezve, nálam adják be. A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek. Az irodatisztek kezdő fizetése (X. fiz. oszt., III. fok.) 2000 korona, évi lakbéré 630 korona. Az irodasegéd-tisztek kezdő fizetése (XI. fiz. oszt., III. fok.) 1400 korona és a megállapított lakbér.

Nagybeeskerek, 1914. évi június hó 16-án.
Jankó s. k., alispán.

A nagybeeskereki járás főszolgabírájától.
4107—914. szám. 758—3.1

Pályázati hirdetmény

Rezsőháza községben megüresedett **pénztári ellenőri állásra**, melynek évi fizetése 1000 korona és 200 korona lakbér, pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képetésüket felszerelt kérvényüket **f. é. július 15-ig** adják be, mert a később beérkezők figyelembe nem vétetnek.

A választást később fogom kitűzni.
Nagybeeskerek, 1914. évi június hó 20-án.
Lowieser, főszolgabíró.

A nagybeeskereki járás főszolgabírájától.
3748—914. szám. 755—3.1

Pályázati hirdetmény.

A nagybeeskereki járáshoz tartozó **Écska** községben megüresedett és évi 300 koronával javadalmazott és szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete mellett **szülésznői állásra** pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni szándékozókat, hogy a kellően felszerelt és okmányokkal ellátott kérvényüket **f. é. július hó 16-ig** adják be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybeeskerek, 1914. évi június hó 20-án.
Lowieser, főszolgabíró.

A nagybeeskereki járás főszolgabírájától.
4107—914. szám. 759—3.1

Pályázati hirdetmény.

Rezsőháza községben megüresedett **segédjegyzői állásra**, melynek alapilletménye az 1913. évi LX. t.-c. 1. §-ának rendelkezése folytán 1400 korona fizetés és természetbeni lakás, pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy a kellően felszerelt kérvényüket **f. é. július 15-ig** adják be, mert a később beérkezők figyelembe nem vétetnek.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybeeskerek, 1914. évi június hó 20-án.
Lowieser, főszolgabíró.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	szelvény 7 kor.
	szelvény 10 kor.
	szelvény 15 kor.
	szelvény 17 kor.
	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt több szalonruhához 20.—K-ért, szintegy felöltőszövetet, tartósabbnak, selyemkarnagart, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron kél, mint megbízható és szolid és mindenütt ismert posztógyári ruhát.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetüzeméltől közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Öröklési választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban.

A nagybeeskereki járás főszolgabírájától.
4107—914. szám. 757—3.1

Pályázati hirdetmény.

Rezsőháza községben megüresedett **írnok-végrehajtói állásra**, melynek évi fizetése 800 korona és 100 korona lakbér, pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képetésüket felszerelt kérvényüket **f. é. július 15-ig** adják be, mert a később beérkezők figyelembe nem vétetnek.

A választást később fogom kitűzni.
Nagybeeskerek, 1914. évi június hó 20-án.
Lowieser, főszolgabíró.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fbg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és Járadék)
Hunyadi-utca 619. Telefon 3—22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.

Fehérnemű-kereskedés:

Wehner György, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogmüterm:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Füzér- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműára-, rövidárnyűzet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Láng Károly, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Riszties György, Hunyadi-u.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sírkóráktár és szobrászterem:

Tanner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Eekstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakkereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Beronyi Bódog, Hunyadi-u.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem.
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcóin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söresarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Zongorarakartár:

Weisser Adon, Gizella-part 6.